

החידון נערך על ידי ח, כהן לזיכוי הרבים

א', ב' על הפרשה פרשת וישלח

כשדבורה מינתה רבקה נפטרה
איך המקום על שמה נקרא?

א

היכן נקברה בדרך אפרת - רחל
כדי שבניה יוכלו בגלות להתפלל?

ב

מה לא יאכלו בני ישראל
מירך הבהמה במצוות הקל?

ג

מי יצאה בבנות הארץ לראות
ועל כך נענשה סבלה נוראות?

ד

כיצד ביקש יעקב בהתפללו
שמיד עשוי אחיו ה' יצילו?

ה

כשנפגשו, מה עשה עשיו לקראתו
כי נכמרו רחמיו על יעקב בראותו?

ו

את מי הרגו בני יעקב
בעיר שכם מקרוב?

ז

מי היה אבי שכם
ונכבד בעיר שכם?

ח

מה עשה אבינו יעקב
ברכוש שכם שבדזו לרוב?

ט

למי נגלה אלוקים בבית קל
וברכו כי יקרא שמו ישראל?

י

היכן המלאך ביעקב פגע
איזה איבר בו נקע?

כ

מה בני יעקב דרשו משכם כתנאי
וחמור השפיע עליהם שאכן כדאי?

ל

מה שלח יעקב לפניו
כי אמר אכפרה פניו?

מ

כשבני יעקב חזרו בערב מהשדה
מה שמעו שנעשה, וכן לא יעשה?

נ

מה יעקב למקנהו בנה
ושהה שם למעלה משנה?

ס

עד מתי המלאך נאבק עם יעקב
ואז בקש שאותו ישלח ויעזוב?

ע

איך קרא יעקב אבינו למקום
בו ראה אלוקים, ויצא בשלום?

פ

מדוע ליעקב השמש זרחה
ממה לרפאו היתה צריכה?

צ

מה יעקב מעשיו בקש
ומאד הפציר והתעקש?

ק

מי מבין הנשים והבנים
שם יעקב אחרונים?

ר

לאן פנה עשיו לדרכו
כשנפרד מיעקב והלך לארצו?

ש

כיצד התכונן יעקב לפגישה
עם עשיו, אחיו הרשע?

ת

אנא!!! אמונה פרק תהילים
עבור הר"ר

אהרן בן ברוניה ברוריה שליט"א
לרפוא"ש בתושח"י

א] ויאמר נסעה ונלכה ואלכה לנגדך:
ויאמר אליו אדני ידע כי היקדים
רכים ונצאון והבקר עלות עלי
ודפוקים יום אחד ומתו כל הצאן:
יעבר נא אדני לפני עבדו ואני
אתנהלה לאטי לרגל המלאכה אשר
לפני ולרגל היקדים עד אשר אבא אל
אדני שעיירה: (יט, יז)

כתוב פה סוד גדול בהתנהגות בין בני
משפחה, שהרבה פעמים אנחנו
מגדלים את בנינו ובנותינו באווירת
חממה של קדושה וטהרה, שיהיו
מנותקים מכל דבר שקשור לאווירת
הרחוב וכדו' וכו'...

והנה יש לנו בני משפחה לפעמים
קרובים ולפעמים יותר רחוקים
שגרים בעיר אחרת, ולפעמים גם בעיר שלנו...
וגדלים באווירה אחרת, וממילא הם
נושמים כל מיני רוחות זרות שאין
לרוחני, השפה שלהם והמושגים
שלהם שבה הם חיים, זה לא השפה
והמושגים בה היינו רוצים שילדינו
יחשפו להם, והנה הם רוצים לבוא
לבקר אותנו או להיפך הם מזמינים
אותנו או את ילדנו, ולפעמים
מספיקה פגישה מרגשת אחת כדי
להכניס קרירות מסוכנת לנפשות
ילדינו, והכל מתוך תמימות בלא כל
כוונה רעה מצידם, ועל כן אנו למדים
מיעקב אבינו איך שהוא דחה בחכמה
את ניסיון ההתקרבות של עשו אליו,
וכמו שרש"י אומר שהוא הרחיב לו
הדרך בתואנה שהילדים רכים וכו',
ואף אנו נצטרך בחכמה להדוף את
ניסיונות ההתקרבות בכל מיני
תואנות שונות ומשונות על מנת
לשמור את נפשות ילדינו בקדושה
ובטהרה...

ב] וינתר יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר ויבא כי לא יכל לו" (יט, יז) <<< כתוב פה
שכשיהודי נלחם במסירות נפש על יהדותו, גם מלאך לא יכול לעמוד כנגדו...

ג] ויאמר שלחני כי עליה השחר" (יט, יז)
אומר רש"י מלאך היה והגיע זמנו לומר שירה.
ולכאור' אם זה זמנו בבוקר לומר שירה, לא מצא זמן המלאך לצאת להיאבק עם יעקב אלא עכשיו
כשבבוקר הוא צריך לומר שירה לפני ה', שיחפש זמן יותר מתאים?

ושמעתי לבאר שלהיפך שהרי כל התכלית של בריאת היצר הרע זה ג"כ בשביל שינצחו אותו, וא"כ ברגע שיעקב ניצח אותו, ומעולם
לא היה כזה ניצחון מוחץ כמו הרגע הזה שהמלאך מודה לו על הברכות ומברך אותו, א"כ המלאך הגיע לתכליתו וא"כ זה הוא הזמן
עכשיו לומר על זה שירה.

ד] וישב ביום ההוא עשו לדרכו שעיירה" (יט, יז)
אומר רש"י: עשו לבדו, ודי מאות איש שהלכו עמו נשמטו מאצלו אחד אחד (ב"ר עח, טו).
וזה לימוד גדול שלפעמים הרוע נראה מרשים ומפחיד... עשו מגיע עם ארבע מאות חיילים, אוהה... אוהה... מי יודע מה הולך
להיות פה...

אבל ברגע של אמת כולם עזבו אותו אחד אחד, והוא נשאר לבד מכל הפמליה הגדולה שלו, וזהו כל מציאות הרע שאין שם שום
אחדות באמת רק נפרדות, ומגיע הרגע שנשארים שם לבד...

ה] ונקומה ונעלה בית קל ואעשה שם מזבח לקל הענה אתי ביום צרתי ויהי עמדי בדרך אשר הלכתי" (יט, יז)
שרואים מפה שתמיד צריך להודות לקב"ה על כל החסדים שהוא עושה עמנו בכל עת ובכל שעה.

ו) **שמעתי** שרואים בפרשתנו דבר מאוד מעניין עשוי רודף אחרי יעקב במשך שנים ומתכוון להורגו, וכבר בעבר שלח את אליפז להרגו, ועכשיו בא עם ארבע מאות חיילים להרגו, והנה ברגע קטן הכל נתהפך, הוא נהפך מאויב לאוהב שנשקו בכל ליבו על כל פנים לפי שיטה אחת, **איך קורה הנס הזה??**

והוא ביאר שיעקב ידע מה זה הכח של ההכנעה לשני, וברגע שעשו ראה איך שיעקב משתחוה לו הכל התהפך, וזהו סוד גדול בכוחות הנפש.

ויש בנותן טעם להוסיף פנינה יפה ששמעתי שראש ישיבה גדול ומוצלח מאוד מצד עצמו... שאל את ידידו ראש ישיבה אחר שמאוד מצליח לאסוף כספים למוסדותיו ומרחיבם וכו' בעוד שהראשון על אף **מוצלחותו** לא מצליח לאסוף כספים כדבעי...

ושאלו מה הוא הסוד שלך? שאתה כ"כ מצליח לאסוף כספים רבים...

וענה לו: יש כלל, כשרפתן רוצה לחלוב פרה הוא צריך להתכופף, **ורק אז הוא מצליח לחלוב...**

אתה לפום דרגתך הגדולה כנראה לא מצליח להתכופף לעשירים התורמים, אתה כנראה מחכה שיעלו אליך וזה לא עובד, כך לא חולבים... **אני מתכופף אמנם... אבל מצליח לחלוב...**

ז) **וַיִּשָּׂא אֶת עֵינָיו וַיִּרְא אֶת הַנָּשִׁים וְאֶת הַיָּלָדִים וַיֹּאמֶר מִי אֵלֶּה לָךְ וַיֹּאמֶר הַיָּלָדִים אֲשֶׁר חָנָן אֱלֹדִים אֶת עֲבָדָךְ. (יט, יז)**

ומבארים שעשו ויעקב כבר שהיו במעי אמם, הציע יעקב לעשו בוא ונתחלק בשני העולמות שיש עוה"ז ועוה"ב. **שאלו עשו** מה יש באותם עולמות? **אמר לו יעקב** בעוה"ז יש אכילה ושתייה, ואדם נושא אשה ויש לו בנים, בקיצור עושים "חיים וקִיף", ובעוה"ב אין את כל זה ורק יושבים ולומדים. **ועשו אמר לו** אם כך אני בוחר בעוה"ז.

ועכשיו פתאום עשו רואה את כל הנשים והילדים, ועשו מתקומם ושואל את יעקב **מי אלה לך**, מה אלו עושים אצלך? **שכחת** שהתחלקנו בעולמות, ולך לא אמור להיות לך מכל זה!!! **אמר לו יעקב** הילדים אשר חנן אלוקים את עבדך, <<< זה אני מקבל מזה "בנוס מהצד" לכבוד שאני עובד אותו, לא על החשבון של עוה"ב, וכמובן שכל זה ג"כ לצרכי עוה"ב...

ואז עשו עשה את החשבון אני לקחתי עוה"ז ובקושי יש לי, אפילו את הבגדים החמודות הוא שם אצל אמו רבקה, כי הוא לא סמך על נשותיו... <<<< **יעקב לקח את העוה"ב, וזכה לכל העולמות...**

מרן הגרא"מ שך זצ"ל אמר פעם לאחד הגבירים הגדולים, לך יש עוה"ב על כל הצדקות שלך, אבל לי יש את העוה"ז, **העונג והאוויר הצרוף** על כל הבנה שיש לי בתוסי' וברמב"ם שאתה לא זוכה לזה, שזהו העונג האמיתי...

ח) **וַיִּקְחוּ שְׁנֵי בְנֵי יַעֲקֹב שְׁמֻעֶז וְלֵוִי אֲחֵי דִינָה אִשׁ חֲרָבָה. אומר רש"י:** אחי דינה. (יט, יז) **לפי שמסרו עצמן עליה נקראו אחיה**, רש"י מגלה שהם לא נקראו אחיה כי הם היו אחים שלה, אלא כי הם מסרו עצמן עליה, **ויש פה לימוד נורא** שכשאתה מוסר עצמך על דבר מצוה או על דבר שבקדושה, אתה נקשר לזה, ואתה גם תזכה שתהיה קרוי על שם זה.

ט) **בְּנֵי יַעֲקֹב בָּאוּ עַל הַחֲלָלִים וַיִּבְזּוּ הָעִיר אֲשֶׁר טָמְאוּ אֲחֻתָּם:** את צאנך ואת בָּקָרְךָ ואת חֲמֹרֶיךָ ואת אֲשֶׁר בְּעִיר ואת אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה לָקְחוּ: (יט, יז) **ולפני זה בפסוקים הקודמים** מסופר איך שחמור ושכם בנו באו לשכנע את אנשי עירם למול, כשהם אומרים להם שכל הנכסים של בני יעקב **עוד יהיו שלנו... וכמו שמובא:** **"וַיָּבֹא חֲמֹר וּשְׁכָם בָּנוּ** אֶל שַׁעַר עִירָם וַיִּדְּבְרוּ אֶל אֲנָשֵׁי עִירָם לֵאמֹר:.... מְקַנְהֵם וְקַנְיָנָם וְכָל בְּהֶמְתָּם הָלֹא לָנוּ הֵם אֲךָ נְאוּתָהּ לָהֶם וַיִּשְׁבּוּ אֲתָנֹוּ"

ומה לבסוף קרה? **שכל נכסיהם** והם בעצמם הגיעו לרשות בני יעקב, שלא נשאר להם כלום שבכלום, **והלימוד מזה** שלעולם אל תחמוד ממון שאינו שלך, כי יש סיכוי שלא רק שלא תקבל את שלו, **אלא גם מה שכבר שייך לך יילקח ממך וינתן לו...**

י) **"וַתָּמָת דְּבָרָה מִיִּנְקַת רַבְקָה" (יט, יז)**

אומר רש"י: מה ענין דבורה בבית יעקב, אלא לפי שאמרה רבקה ליעקב ושלחתי ולקחתיך משם, שלחה דבורה אצלו לפדן ארם לצאת משם, ומתה בדרך, מדברי רבי משה הדרשן למדתיה

ולכא' יש לשאול לאחר כל כך הרבה שנים מה קרה שרבקה החליטה פתאום עכשיו לשלוח לקרוא ליעקב, האם היא ידעה שכבר חלפה לה הסכנה מעשו, וא"כ מאיפה היא ידעה, אם נאמר שעשו גילה לה שהוא עשה שלום עם יעקב, אז מסתמא כבר עשו גילה לה שזה היה בדרך של יעקב לבוא לכאן, והיא כבר יודעת שיעקב בדרך, ומה הטעם לשלוח לקרוא לו, ואם היא שלחה לקרוא לו כנראה שהיא עדיין לא ידעה שיעקב כבר בדרך והוא עשה שלום עם עשו, וא"כ מאיפה היא ידעה שהגיע שעת הזמן לקרוא לו?

ואולי יש לומר שכל עוד עשו היה בליבו לפגוע ביעקב אז רבקה כאמא הרגישה ברחשי ליבה שעשו כועס ועצבני, וא"כ עדיין לא הגיע שעת הכושר לקרוא ליעקב, אבל מאז שהם השלימו א"כ שככה כעסו של עשו, ורבקה אמו הרגישה זאת גם ממרחק שהוא היה בארץ שעיר, ואז היא שלחה לקרוא ליעקב בנה הקטן.

יא) **"וַיִּקַּח עֶשָׂו אֶת נָשָׁיו וְאֶת בָּנָיו וְאֶת בְּנֹתָיו וְאֶת כָּל נַפְשֹׁתַי וְאֶת כָּל בְּהֶמְתּוֹ וְאֶת כָּל קִנְיָנוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיֵּלֶךְ אֶל אֶרֶץ מִצְרַיִם יַעֲקֹב אָחִיו: כִּי הָיָה רָכוּשׁ רַב מִשְׁבֶּת יִצְחָק וְלֹא יָכָלָה אֶרֶץ מִגְרִיהֶם לָשֵׂאת אֹתָם מִפְּנֵי מְקַנְיָהֶם."**

יתכן שאפשר לומר שמרומז פה מה שעשו אמר ליעקב כשהציע לו לקבל ממנו את מנחתו אמר לו עשו **"וַיֹּאמֶר עֶשָׂו יֵשׁ לִי רֵב"** מבאר רש"י (לג-יא) **"ועשו דבר בלשון גאווה, יש לי רב, יותר ויותר מכדי צרכי"**.

והיינו שידוע מה שהגמ' בסנהדרין כ. אומרת על הפסוק **"אשה יראת ה' היא תתהלל"** זהו דורו של ר' יהודה בר עילאי שהיו ששה מתכסין בטלית אחת ולומדים תורה מתוך הדחק.

וידוע קושייתו של מרן הגאון הגדול ר' חיים שמואלביץ זצוק"ל איך יתכן שלששה אנשים יהיה מקום מתחת לטלית אחת? **והוא מתרץ** שכשיש לכל אחד מקום בלב לשני, היינו כשכל אחד **מפרגן לשני** מקום עוד לפני שהוא דואג לעצמו, יש מקום לכל אחד גם **לששה אנשים מתחת לטלית אחת!!!**

וא"כ אפשר לומר שאם עשו היה נוהג כמו יעקב שאמר **"יש לי כל"** אומר רש"י כל ספוקי, דהיינו הסתפקות במה שיש בלא דרך גאווה היה גם היה מקום **לשניהם**, אבל ברגע שיש פה אחד שאומר **יש לי רב** דרך גאווה, אז נהיה מצב של **"רכושם רב"** ובאמת אין מקום לשניהם, כך שאחד צריך ללכת.

יב) התורה מונה את כל בני יעקב שנולדו לו והתורה כותבת "אלה בני יעקב שיוולדו לו בפדן ארם."

ונשאלת השאלה האם בנימין נולד בפדן ארם, הרי הוא נולד בארץ כנען?

וראיתי שמבארים שכיוון שהוא נולד עקב תפילותיה הרבות של אמו רחל שהתפללה עליו בפדן ארם, זה נחשב שהוא נולד בפדן ארם, <<<<< **וזהו לימוד עצום** שהכל נקבע על פי התפילה עד כדי כך שבנימין נחשב שהוא נולד בפדן ארם.